

ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี
TEMPLE MANAGEMENT SKILLS OF ABBOT IN DANCHANG DISTRICT,
SUPHANBURI PROVINCE

พระครูสุวรรณจันทนิฐ*

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ศึกษาวิจัยโดยใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (IN- Depth Interviews) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ พระภิกษุสงฆ์ทุกระดับ ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๒๙๐ รูป จากจำนวน ๑,๐๓๒ รูป ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (IN- Depth Interviews) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) การทดสอบค่าที (t – test) และค่าเอฟ (F – tesse) โดยวิธีการวิเคราะห์ทางเดียว (one way anova) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดโดยการจัดกลุ่มข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตามสาระสำคัญของแบบสอบถามปลายเปิดจากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ การจัดกลุ่มข้อมูลตามสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) การทดสอบค่าที (t – test) และค่าเอฟ (F – tesse) โดยวิธีการวิเคราะห์ทางเดียว (One way Anova)

---

*นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการจัดการเชิงพุทธ) ภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการวิจัย

๑. ความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อการใช้ทักษะการบริหารจัดการการวัดของเจ้าอาวาส ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า เจ้าอาวาสมีความคิดเห็นต่อการใช้ทักษะการบริหารจัดการการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.87$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาทักษะด้านความคิดรวบยอด ($\bar{X} = 3.83$) รองลงมาทักษะด้านเทคนิค ($\bar{X} = 3.77$) รองลงมาทักษะด้านความคิด ($\bar{X} = 3.71$) และทักษะด้านการสอน ($\bar{X} = 3.69$) อยู่ในระดับน้อยสุด

๒. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อการใช้ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแล้วพบว่า เจ้าอาวาสที่มีการศึกษาทางโลกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ทักษะการบริหารจัดการการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สำหรับในด้าน อายุ พรรษา การศึกษาทางธรรม และการศึกษาทางเปรียญธรรม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

๓. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสพบว่าทักษะเทคนิคของพระสงฆ์มีความสามารถทักษะเทคโนโลยีต่ำเมื่อเทียบกับการใช้งานแต่ทักษะความสัมพันธ์ของมนุษย์พบว่าพวกเขาไม่ได้มีความสามารถในการบริหารจัดการทำงานและร่วมทำงานและร่วมทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับทักษะด้านความคิดว่าหลักการของการจัดการ การทำงานที่ไม่สมควร แต่ความคิดทักษะพบว่าพวกเขาใช้ความคิดเก่าและไม่ได้มีความคิดสร้างสรรค์และน่าสนใจและทักษะด้านการเรียนการสอนพบว่าพวกเขาไม่ได้มีทักษะด้านการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสมควร สนับสนุนเจ้าอาวาสที่จะมีการจัดการที่วัดในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

คำสำคัญ : ทักษะ, การบริหารจัดการ, วัด

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the opinions of monks towards Skills of Temple Management of Abbots in Danchang District, Suphanburi Province, 2) to study the comparison of the opinions of monks towards Skills of Temple Management of Abbots in Danchang District, Suphanburi Province, classified by personal factors, 3) To study the problems, obstacles and suggestions about the opinions of monks towards Skills of Temple Management of Abbots in Danchang District, Suphanburi Province. The research methodology was the mixed method between the quantitative and qualitative methods. The sampling group of this research was 290 monks in in Danchang District, Suphanburi Province. The tool used for data collection was in depth

interview and data were analyzed by using the social sciences programme for frequency, percentage, mean, standard deviation; SD, t-test and F-test by one way analysis of variance; ANOVA, and test the differences of the average pairing with the Least Significant Difference: LSD by statistically significant at the 0.05 level. The data analysis was the opened questionnaires and classified the data grouping for analysis and content analysis technique.

The findings of this research were as follows :

1. The monks had the opinions of monks towards Skills of Temple Management of Abbots in Danchang District, Suphanburi Province. It found that it was at high level for overall ($\bar{X} = 3.77$). When considered in each side found that abbots had the opinions towards Skills of Temple Management of Abbots in Danchang District, Suphanburi Province as follows Human Relations skill ($\bar{X} = 3.87$), the conceptual Skill ($\bar{X} = 3.83$), Technique skill ($S = 3.77$), Thought skill ($\bar{X} = 3.71$) and teaching skill as the last ($\bar{X} = 3.69$) respectively.

2. The comparisons of the opinions of monks towards Skills of Temple Management of Abbots in Danchang District, Suphanburi Province, classified by personal data in overall found that the monks who had the differences of education. They had the indifferent opinions to the opinions of monks towards Skills of Temple Management of Abbots in Danchang District, Suphanburi Province by statistically significant at the 0.01 level. It was relevant to thypothesis. But the monks who had the differences of age, ordination year, Dhamma Education, General Education and Pali Education had the opinions towards Skills of Monastery Management of Abbots Indifferently.

3. The problems, obstacles and Suggestions about towards Skills of Temple Management of Abbots, found that the technique skill of the monks had ability for low technology skill comparing with usage but the human relations skill

found that they did not have ability for work management and co-operate with other people efficiently. For the conceptual skill found that the principle of work management was improper, however, the thought skill found that they used the old idea and was not creative and interesting and teaching skill found that they did not have the teaching skill to make the students understanding and should support the abbots to have the temple management in Danchang District, Suphanburi province.

Keywords: Skills, Management, Temple.

บทนำ

นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันศาสนามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์สำหรับประเทศไทย ถือว่าศาสนาเป็นสถาบันหลักของชาติหนึ่งในสามสถาบันหลักอันได้แก่ชาติศาสนาแลพระมหากษัตริย์จึงถือได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติฉะนั้นพระพุทธศาสนาจึงมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีและการขัดเกลาทางสังคมถ้าพิจารณาองค์ประกอบของพระพุทธศาสนานั้น ได้แก่พระพุทธเจ้า พระธรรมคำสั่งสอนมีพระสงฆ์เป็นผู้เผยแผ่พระธรรมให้แก่อุบาสกอุบาสิกาหรือประชาชน ดังนั้นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพระพุทธศาสนาโดยมีวัดเป็นองค์กรทางศาสนาที่เป็นพื้นฐานทางสังคมและพระภิกษุสงฆ์กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมแล้วจะเห็นได้ว่าไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้^๑ วัดเป็นศูนย์กลางแห่งการรวมน้ำใจของบรรดาพุทธศาสนิกชน ทำหน้าที่ในการวางรากฐานความเจริญให้แก่สังคม ส่งเสริมความเป็นปึกแผ่น ความมั่นคงให้แก่สังคม ช่วยลดปัญหาสังคม ส่งเสริมประสิทธิภาพการควบคุมทางสังคมหรือกล่าวได้ว่า วัดเป็นศูนย์กลางทางศาสนาและวัฒนธรรม ที่ผู้คนใช้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิตและเป็นเอกลักษณ์ของสังคมซึ่งจะพบได้จากการแสดงออกทาง ศิลปะวรรณคดี คติธรรมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี เป็นต้น ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันวัดและพระสงฆ์ยังมีบทบาทเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของคนในสังคมตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย พระสงฆ์นอกจากจะมีบทบาทเป็นผู้นำทางกิจกรรม เป็นผู้นำทางด้านจิตใจของคนในสังคมแล้วพระสงฆ์ยังมีบทบาทต่อสังคมส่วนรวมในด้านต่างๆ มากมาย เช่น การพัฒนาสังคม การสังคมสงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ที่ได้รับความลำบาก หรือกระทั่งการช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

---

^๑พระมหานุกตต์ จันทราลักษณ์, ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในจังหวัดมหาสารคาม, รายงานการค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖) หน้า ๓.

ในสังคม^๒ วัดและพระสงฆ์มีอิทธิพลต่อความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนา ซึ่งจะช่วยสร้างสังคมให้ยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศได้เป็นอย่างดีจากสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของวัดทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาและหันหลังให้วัดเพิ่มมากขึ้น จากการสำรวจพบว่า วัดมีลักษณะและบทบาทเปลี่ยนไปจากเดิมหลายประการคือ ประการที่หนึ่ง วัดเดิมเคยเป็นที่พำนักของพระภิกษุสามเณรกลายเป็นที่อยู่ของคฤหัสถ์มากขึ้น ประการที่สอง วัดเดิมเคยเป็นที่บวชเรียนของลูกหลานในท้องถิ่น ก็สภาพปัญหาของวัด จากกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้สังคมไทยในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาประเทศมุ่งเน้นการพัฒนาความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้สังคมไทยเปลี่ยนเป็นสังคมเมือง แต่ปัญหาที่ทำให้การบริหารจัดการวัดขาดประสิทธิภาพ ก็คือเจ้าอาวาสจำนวนมากที่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการวัด ไม่มีศักยภาพในการพัฒนาวัด ไม่มีความรู้ในการสั่งสอนประชาชน เจ้าอาวาสจำนวนมากยังปล่อยปะละเลยพระภิกษุสามเณร ในปกครองให้ประพฤติปฏิบัติไปตามยถากรรม ไม่มีการศึกษาอบรมพระธรรมวินัย จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัด^๓

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานของเจ้าอาวาสในการบริหารจัดการวัดตลอดจนพระสงฆ์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารจัดการวัด และโรว์ (Drake & Roe) ๑) ทักษะด้านเทคนิค ๒) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ๓) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ๔) ทักษะด้านความคิด ๕) ทักษะด้านการสอน เพื่อนำมาพัฒนาแก้ไขปัญหาคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อทักษะการบริหารจัดการเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีประสิทธิภาพ

๑. วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

๒. ขอบเขตการวิจัย

๒.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสใน ๕ ด้าน ตามแนวความคิดของ แดรกและโรว์ (Drake & Roe) ได้แก่ ๑.

^๒พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), การศึกษาเครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๕).

^๓ธีรวุฒิ ทองโอษฐ์, การศึกษาการปฏิบัติศาสนกิจของเจ้าอาวาสในจังหวัดร้อยเอ็ด, หน้า ๖๒.

ทักษะทางด้านเทคนิค ๒. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ๓. ทักษะด้านความคิดรวบยอด ๔. ทักษะด้านความคิด และ ๕. ทักษะด้านการสอน^๔

๒.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ พรรษา ระดับการศึกษานักธรรม ระดับการศึกษาเปรียญธรรม และระดับการศึกษาสามัญ

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ตามแนวความคิดของ แดรกและโรว์ (Drake & Roe) ซึ่งได้แก่ ๑.ทักษะทางด้านเทคนิค ๒.ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ๓.ทักษะด้านความคิดรวบยอด ๔.ทักษะด้านความคิด และ ๕.ทักษะด้านการสอน

๒.๓ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระสงฆ์ที่อาศัยอยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๑,๐๓๒ รูป และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์จำนวน ๗ ท่าน

๑. พระครูโกศลคชเขต	รองเจ้าคณะอำเภอด่านช้าง
๒. พระครูเกษมคชรัักษ์	เจ้าคณะตำบลห้วยขมิ้นเขต ๑
๓. พระครูเวฬุภาณจนวงศ์	เจ้าอาวาสวัดศรีวงศ์
๔. นายจำเนียร ชมพิวดี	ไวยาวัจกรวัดองค์พระ
๕. นายอุดม ไหลสงวนงาม	นายกองค์การบริหารตำบล
๖. ผู้ใหญ่วันชัย อารีจันทวัฒน์	ผู้ใหญ่บ้านเขาธง หมู่ ๙ ตำบลองค์พระ
๗. นายชรัส ฝักวาจา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งมะกอก

๒.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษา คือ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

๒.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ กำหนดระยะเวลาตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๓. สมมติฐานการวิจัย

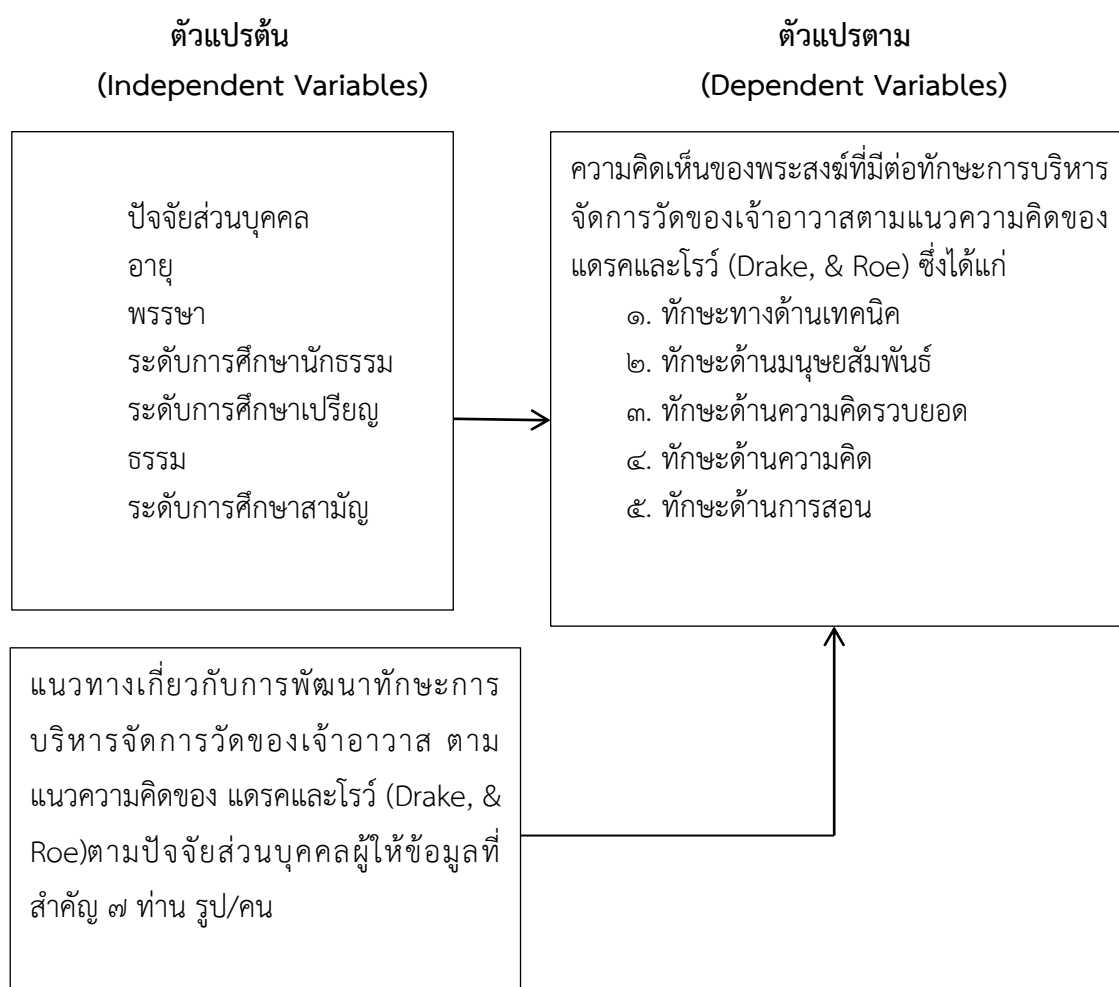
พระสงฆ์ ที่มีอายุ พรรษา ต่างกัน ระดับการศึกษานักธรรม ระดับการศึกษาเปรียญธรรม ระดับการศึกษาสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอ ด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

^๔ Drake, Thelbert L; & Roe. William. H. **The Principalship**, (New York : Macmillan, 1986), p. 50.

๔. กรอบแนวคิดในการวิจัย

๑. ตัวแปรต้น ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ พรรษา ระดับการศึกษานักธรรม ระดับการศึกษาเปรียญธรรม ระดับการศึกษาสามัญ

๒. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสตามความคิดของแดรกและโรว์ ๑) ทักษะด้านเทคนิค ๒) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ๓) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ๔) ทักษะด้านความคิด ๕) ทักษะด้านการสอน

แผนภาพที่ ๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

๕ วิธีดำเนินการวิจัย

๕.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Metthod Research) โดยการใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Quanlitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview)

๕.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พระสงฆ์ที่มีต่อความคิดเห็นเรื่องทักษะการบริหารจัดการของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane^๕ ซึ่งคำนวณจากพระสงฆ์ที่มีต่อความคิดเห็นเรื่องทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่เดือนมกราคม จนถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๗ จำนวน ๑,๐๓๒ รูป

๕.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. เชิงปริมาณ

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ที่อยู่อาศัย (Check List)

เป็นแบบทักษะ ๕ ด้าน รวม ๒๕ ข้อเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๒. เชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จากความคิดเห็นของพระสงฆ์ทั้ง ๕ ด้าน และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทั้ง ๗ ท่าน รูป/คน

๕.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. แบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้อง

๒. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางสังคมศาสตร์ ได้แก่การวิเคราะห์ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

---

^๕สุวรรีย์ ศิริโกการภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบัน ราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒๙ - ๑๓๐.

๖. ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพระสงฆ์ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี มีอายุระหว่าง ๒๐ – ๒๙ มีจำนวน ๑๑๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๓ มีระดับพรรษา ๑ – ๕ มีจำนวน ๑๖๙รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓ ระดับการศึกษานักธรรมชั้นเอก มีจำนวน ๘๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐ ระดับการศึกษาเปรียญธรรม ไม่มีวุฒิทางเปรียญธรรม มีจำนวน ๒๘๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๒ และมีระดับการศึกษาสามัญ ต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๒๖๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๗ สรุปผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง ๕ ด้านได้แก่

๑) ทักษะด้านเทคนิค โดยภาพรวมมีทักษะอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๗๗) และเมื่อพิจารณารายข้อแต่ละข้อคำถาม ด้านทักษะพบว่าทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ทักษะด้านเทคนิค สูงสุดในข้อที่ “มีความสามารถในการสื่อสารสั่งการเป็นอย่างดี” รองลงมาคือ “มีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างชำนาญ” รองลงมาคือ “มีวิธีการกระบวนการดำเนินการและเทคนิคต่างๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ” รองลงมาคือ “มีวิธีการกระบวนการดำเนินการและเทคนิคต่างๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ” และที่มีทักษะด้านเทคนิคน้อยที่สุดคือ “มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่ทันสมัย”

๑) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีทักษะอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๘๗) และเมื่อพิจารณารายประเด็นแต่ละข้อคำถาม พบว่า ทักษะการบริหารจัดการของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ สูงที่สุดในข้อ “ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับนับถือกับบุคคลอื่นและสังคมโดยทั่วไป” รองลงมาคือ “มีความสามารถในการประสานงานกับผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดี” รองลงมาคือ “สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ” รองลงมาคือ “ให้คำแนะนำปรึกษาแก่บุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ” และที่มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ “มีการจัดกิจกรรมอื่นๆภายในวัดอันจะช่วยเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลอื่น”

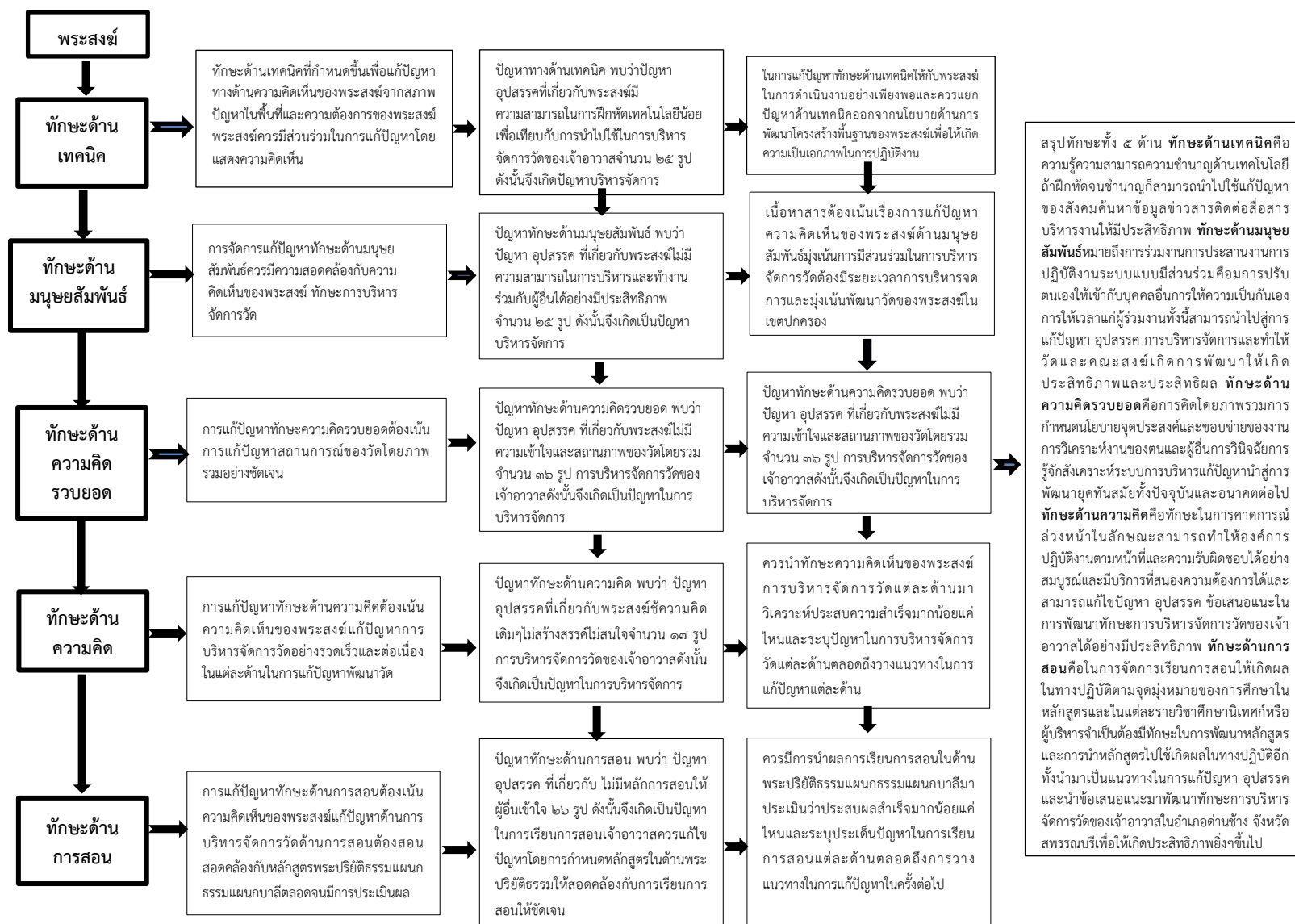
๒) ทักษะด้านความคิดรวบยอด โดยภาพรวมมีทักษะอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๘๓) และเมื่อพิจารณารายข้อแต่ละข้อคำถาม ด้านทักษะพบว่าทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ทักษะด้านความคิดรวบยอด สูงสุดในข้อที่ “มีความเข้าใจสภาพและสถานการณ์ของวัดโดยรวม รองลงมาคือ “มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารและนโยบายแผนงานของวัด รองลงมาคือ “มีความรู้ความเข้าใจระบบการปฏิบัติงานในวัด รองลงมาคือ “มีความสามารถในการพัฒนาวัดและบุคลากรภายในวัดอย่างเหมาะสม และที่มีทักษะด้านความคิดรวบยอดน้อยที่สุดคือ “มีความสามารถกำหนดนโยบายที่ชัดเจน”

๓) ทักษะด้านความคิดรวบยอด โดยภาพรวมมีทักษะอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๘๓) และเมื่อพิจารณารายข้อแต่ละข้อคำถาม ด้านทักษะพบว่าทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส ในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ทักษะด้านความคิดรวบยอด สูงสุดในข้อที่ “มีความเข้าใจสภาพและสถานการณ์ของวัดโดยรวม รองลงมาคือ “มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการบริหารและนโยบายแผนงานของวัด รองลงมาคือ “มีความรู้ความเข้าใจระบบการปฏิบัติงานในวัด รองลงมาคือ “มีความสามารถในการพัฒนาวัดและบุคลากรภายในวัดอย่างเหมาะสม และที่มีทักษะด้านความคิดรวบยอดน้อยที่สุดคือ “มีความสามารถกำหนดนโยบายที่ชัดเจน”

๔) ทักษะด้านความคิด โดยภาพรวมมีทักษะอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๗๑)และเมื่อพิจารณารายประเด็นแต่ละข้อคำถาม พบว่า ทักษะการบริหารจัดการของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ทักษะด้านความคิด สูงที่สุดในข้อ “ให้ความหมายคำจำกัดความและนิยามศัพท์ด้านการบริหารได้ รองลงมาคือ “เก็บรวบรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลสร้างองค์ความรู้ใหม่ รองลงมาคือ “วางรูปแบบแผนงานจัดระบบงานให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์ รองลงมาคือ “ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์ และที่มีทักษะด้านความคิดน้อยที่สุดคือ “ความรู้ความคิด สติปัญญาและวิสัยทัศน์มาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงานในการบริหารวัด”

๕) ทักษะด้านการสอน โดยภาพรวมมีทักษะอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = ๓.๖๙) และเมื่อพิจารณารายประเด็นแต่ละข้อคำถาม พบว่า ทักษะการบริหารจัดการของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ทักษะด้านการสอน สูงที่สุดในข้อ “ส่งเสริมผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ “กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของบุคลากรภายในวัด รองลงมาคือ “สอนสอดคล้องกับหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลีได้ รองลงมาคือ “มีความสามารถในการประยุกต์ศาสตร์สมัยใหม่เข้ากับการสอนได้อย่างเหมาะสม และที่มีทักษะด้านการสอนน้อยที่สุดคือ “นำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการเรียนการสอน”

แผนภาพที่ ๒ องค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๒ แสดงให้เห็นว่า การที่ได้นำทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรีทั้ง ๕ ด้านได้แก่ด้านเทคนิค ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความคิด ด้านความคิดรวบยอด และด้านการสอน เพื่อเพิ่มระดับการใช้ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ได้รับการยอมรับและเข้าใจจากหน่วยงานอื่นมากขึ้นแสดงให้เห็นถึงจุดยืนชัดเจนในทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถยึดถือได้ว่า การแนะนำความรู้ความเข้าใจในงานด้านต่างๆ ให้กับเจ้าอาวาสคือผลที่ตามมานั้นย่อมบรรลุผลตามที่ได้วางแผนไว้เพื่อที่จะได้นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารงานทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งจะเป็นการปฏิบัติได้เป็นรูปธรรมจัดการวัดทั้ง ๕ ด้าน ซึ่งได้แก่ ๑) ทักษะด้านเทคนิค ๒) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ๓) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ๔) ทักษะด้านความคิด ๕) ทักษะด้านการสอน ที่กล่าวมานั้นควรให้เกิดขึ้นภายในหน่วยงานแท้จริง เจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน ที่อยู่ภายในเขตการปกครองให้ได้เห็นเป็นแบบอย่าง และคอยกระตุ้นบุคลากรให้มีการพัฒนาการ การใช้ทักษะการบริหารจัดการวัดเมื่อเจ้าอาวาสในอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี เกิดความรู้ความเข้าใจการบริหารงาน ก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและทำให้เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

๘. ข้อเสนอแนะ

๘.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

ทักษะด้านเทคนิค พบว่า จัดสรรเวลาฝึกหัดเทคโนโลยีให้มีความชำนาญเพื่อจะได้นำเทคโนโลยีไปใช้ในการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส อยู่ในลำดับสูงสุด

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่านำเสนอความชำนาญของแต่ละบุคคลที่มีความรู้แปลกใหม่เพื่อนำมาบริหารจัดการ

ทักษะด้านความคิดรวบยอด พบว่าคัดสรรหลักการบริหารโดยละเอียดให้ตรงกับงานการบริหารจัดการจัดการเชิงพุทธ

ทักษะด้านความคิดพบว่า สร้างสรรค์การนำเสนอหลักการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ มุ่งเน้นหลักการบริหารหลักการตามแนวพุทธ

ทักษะด้านการสอนพบว่า วางรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

๘.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเปลี่ยนกลุ่มประชากรในการทำวิจัยเป็นกลุ่มประชากรในพื้นที่อำเภอ และจังหวัดอื่น

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเปลี่ยนกลุ่มประชากรในการทำวิจัยเป็นนักเรียนสายวิชาชีพ เพื่อให้ทราบความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาส

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ทราบรายละเอียด ด้วยการสัมภาษณ์ (Interview) โดยแบบสัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เช่นผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน ในกลุ่มสาระวิชา

๑) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัญหาเชิงลึกด้วยการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาย่างถูกต้อง

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ :

ธีรวุฒิ ทองโอษฐ์. การศึกษาการปฏิบัติศาสนกิจของเจ้าอาวาสในจังหวัดร้อยเอ็ด, หน้า ๖๒.

สุรียรี ศิริโกการภิมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบัน ราชภัฏ

เทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒๙ - ๑๓๐.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), การศึกษาเครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร :

สหธรรมิก, ๒๕๔๕). หน้า ๑๗.

พระมหาอนุศักดิ์ จันทราลักษณ์, ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสใน

จังหวัดมหาสารคาม, รายงานการค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิต

วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖) หน้า ๓.

๒. ภาษาอังกฤษ

Drake. Thelbert L; & Roe. William. H. **The Principalship**. New York : Macmillan, 1986.

P. 50.